

BORGARTING LAGMANNSRETT

gjør vitterlig:

D O M

av 4. desember 2002

i straffesak nr 02-00850 M/01 (Oslo lagsogn)

Den offentlige påtalemyndighet
(Statsadvokat Berit Sagfossen)

mot

Nr. 1 Joe Erling Jahr
(Forsvarere: Advokat Tor Erling Staff og advokat Trygve Staff)

Nr. 2 Ole Nicolai Kvisler
(Forsvarere: Advokat Geir Lippestad og advokat Tor M. Kindem)

Rettens medlemmer: 1 Lagmann Jan Martin Flod, formann
2 Lagdommer Egil F. Jensen
3 Lagdommer Regine Ramm Bjerke

Lagrettemedlemmer/
Meddommere: 1 Sjefsingeniør Vidar Otnes
2 Avdelingsingeniør Åge Hvalsbråten
3 Rådgiver May Torill Johansen
4 Arbeidsledig Nina Johansson

Kan gjengis offentlig

Tiltalte nr. 1, Joe Erling Jahr er født 11. november 1981. Han hadde tidligere bolig i Martin Linges vei 13, 0692 Oslo, er p.t. i varetekt. Jahr er ugift og har ingen forsørgelsesbyrde. Han er lærling og uformuende. Han er tidligere ustraffet, men botlagt en gang.

Tiltalte nr. 2, Ole Nicolai Kvisler er født 23. juli 1979. Han hadde tidligere bopel i Martin Linges vei 13, 0692 Oslo, men er p.t. soningsinnsatt. Han er skoleelev og uformuende. Han er tidligere straffedømt tre ganger, hvorav en gang i Sverige, og botlagt 3 ganger.

Ved tiltalebeslutning utferdiget av statsadvokaten i Oslo den 6. september 2001, rettet av møtende aktor i Oslo tingrett, er Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler satt under tiltale til fellelse etter:

I
Straffeloven § 233, 1. og 2. ledd
for å ha forvoldt en annens død og det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:
nr. 1 Jahr og nr. 2 Kvisler
Fredag 26. januar 2001 ca. kl. 2345 på Åsbråten i Oslo drepte de 15 år gamle Benjamin Hermansen. Drapet var uprovosert og rasistisk motivert. Benjamin Hermansen ble stukket med kniv i brystet, ryggen og i høyre overarm. Knivstikket i brystet gikk inn i hjertet. Han døde av forblødning.

II
Straffeloven § 299, 3. straffalternativ jfr. § 232
for under særdeles skjerpende omstendigheter å ha skadet en annen på legeme, og legemsbeskadigelsen hadde døden til følge, eller medvirket til dette.
Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter er det særlig lagt vekt på at overtredelsen er skjedd uprovosert og er rasistisk motivert.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:
nr. 3 Andreassen
Fredag 26. januar 2001 i Oslo, kort tid før det i post I beskrevne forhold, i bil sammen med Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler, holdt hun utkikk etter noen ”utlendinger” som kunne ”tas”. Da hun på Åsbråten observerte to for henne ukjente personer av utenlandsk opprinnelse, hvorav den ene var Benjamin Hermansen, gjorde hun Kvisler oppmerksom på disse, hvorpå Kvisler stanset bilen. Kvisler og Jahr gikk ut av bilen hvoretter Benjamin Hermansen ble tilføyd knivstikk i brystet, ryggen og i høyre overarm. Knivstikket i brystet gikk inn i hjertet. Han døde av forblødning. Overtredelsen var uprovosert og rasistisk motivert.

III
Straffeloven § 229, 1. straffalternativ jfr. § 232
for med kniv og under særdeles skjerpende omstendigheter å ha skadet en annen på legeme. Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter er det særlig lagt vekt på at overtredelsen er skjedd uprovosert og er rasistisk motivert.

Grunnlag er følgende forhold:
nr. 1 Jahr.
Lørdag 2. desember 2000 ca. kl. 0500 ved Statoil bensinstasjon i Vitaminveien 1, Storo i Oslo, påførte han med kniv Ali Suleman Inayat flere kutt og/eller risp i hodet og på kroppen, deriblant et ca. 4 cm langt kutt i nakken som måtte syes med 4 sting. Overtredelsen var uprovosert og rasistisk motivert.

IV
Straffeloven § 229, 1. straffalternativ jfr. § 232 jfr. § 49
for under særdeles skjerpende omstendigheter å ha forsøkt å skade en annen på legeme. Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter er det særlig lagt vekt på at overtredelsen er skjedd uprovosert og er rasistisk motivert.

Grunnlag er følgende forhold:
nr. 3 Andreassen
Til tid og på sted som nevnt under post III forsøkte hun å knuse en ølflaske i hodet på Ali Suleman Inayat, men bommet slik at ølflasken ble knust i bakken. Ovetredelsen var uprovosert og rasistisk motivert.

V
Straffeloven § 228, 1. ledd jfr. § 232
For under særdeles skjerpende omstendigheter å ha øvet vold mot en annens person. Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter er det særlig lagt vekt på at overtredelsen er skjedd uprovosert og er rasistisk motivert.

Grunnlag er følgende forhold:
nr. 3 Andreassen
Til tid og på sted som nevnt under post III sparket hun Ali Suleman Inayat en eller flere ganger i hodet mens han lå nede. Overtredelsen var uprovosert og rasistisk motivert.

Straffeloven § 62, 1. ledd får anvendelse for nr. 1 Jahr og nr. 3 Andreassen.
Straffeloven § 64 og § 230 får anvendelse for nr. 2 Kvisler.

Fornærmede har begjært påtale for post V, som også kreves av almene hensyn.

Påstand om erstatning/oppreisning forbeholdes nedlagt.

Tiltalens post I er tatt ut etter Riksadvokatens ordre.

Oslo tingrett avsa den 17. januar 2002 dom med slik domsslutning:

I.

1) Joe Erling Jahr, født 11. november 1981, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd og straffeloven § 229 første straffalternativ, jfr straffeloven § 232, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til fengsel i 16 - seksten - år.

   Ved fullbyrdelsen av straffen fragår 353 - trehundreogfemtitre - dager for utholdt varetekt.

2) Joe erling Jahr dømmes solidarisk med Veronica Andreassen til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse til å betale Ali Suleman Inayat kr 1.000 - ettusen - i erstatning og kr 19.000 - nittentusen - i oppreisning.

3) Joe Erling Jahr dømmes solidarisk med Ole Nicolai Kvisler og Veronica Andreassen til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale Marit Hermansen kr 130.475 - etthundreogtrettitusenfirehundreogsyttifem - i erstatning for tap i fremtidig erverv og kr 200.000 - tohundretusen - i oppreisning, begge beløp med tillegg av 12 - tolv - prosent rente p.a. fra forfall til betaling skjer.

4) Saksomkostninger idømmes ikke.

II.

1) Ole Nicolai Kvisler, født 23. juli 1979, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd, til fengsel i 15 - femten - år som særskilt straff i forhold til Oslo byretts dom av 26. juni 2001, jfr straffeloven § 64.

   Ved fullbyrdelsen av straffen fragår 174 - etthundreogsyttifire - dager for utholdt varetekt.

2) Ole Nicolai Kvisler dømmes solidarisk med joe Erling Jahr og Veronica Andreassen til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale Marit Hermansen kr 130.475 - etthundreogtrettitusenfirehundreogsyttifem - i erstatning for tap i fremtidig erverv, og kr 200.000 - tohundretusen - i oppreisning, begge beløp med tillegg av 12 - tolv - prosent rente p.a. fra forfall til betaling skjer.

3) Saksomkostninger idømmes ikke.

III.

1) Veronica Andreassen, født 16. februar 1983, dømmes for overtredelse av straffeloven § 229 tredje straffalternativ, jfr straffelovens § 232, straffeloven § 229 første straffalternativ, jfr § 232 jfr § 49, og straffeloven § 228 første ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 62, til fengsel i 3 - tre - år.

   Ved fullbyrdelsen av straffen fragår 32 - trettito - dager for utholdt varetekt.

2) Veronica Andreassen dømmes solidarisk med Joe Erling Jahr til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale Ali Suleman Inayat kr 1.000 - ettusen - i erstatning og kr 19.000 - nittentusen - i oppreisning.

3) Veronica Andreassen dømmes solidarisk med Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale Marit Hermansen kr 130.475 - etthundreogtrettitusenfirehundreogsyttifem - i erstatning for tap i fremtidig erverv og kr 200.000 - tohundretusen - i oppreisning, begge beløp med tillegg av 12 - tolv - prosent rente p.a. fra forfall til betaling skjer.

4) Saksomkostninger idømmes ikke.

Joe Erling Jahr, Ole Nicolai Kvisler og påtalemyndigheten har erklært anke over Oslo tingretts dom av 17. januar 2002. Joe Erling Jahrs og Ole Nicolai Kvislers anke gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post I. Påtalemyndighetens anke gjelder straffutmålingen. Ved Borgarting lagmannsrett beslutning av 6. mars 2002 ble ankene henvist til ankeforhandling. Tingrettens dom er rettskraftig i forhold til Andreassen.

Ankeforhandling ble avholdt i Oslo tinghus i perioden 11. november - 4. desember 2002. De tiltalte møtte og avga forklaring. Retten mottok i tillegg forklaring fra 4 rettsoppnevnte sakkyndige og 39 vitner, hvorav 2 sakkyndige vitner. Dokumentasjonen fremgår av rettsboken.

Lagretten er forelagt 2 hovedspørsmål; ett for tiltalte nr. 1 Joe Erling Jahr og ett for tiltalte nr 2. Ole Nicolai Kvisler. Begge spørsmål ble besvart med ja. Retten godtok lagrettens kjennelse.

Påtalemyndigheten har lagt ned slik påstand:

1. Joe Erling Jahr, f. 11 11 81, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233, 1. og 2. ledd og forholdet som ble rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom av 17. januar 2002, til en straff av fengsel i 21 - tjueen - år. Straffeloven § 62 er anvendt. Til fradrag for utholdt varetekt kommer 673 -sekshundreogsyttitre- dager, jfr. Straffeloven § 60.

2. Ole Nicolai Kvisler, f. 23 07 79, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233, 1. og 2. ledd, til en straff av fengsel i 19 - nitten - år og 4 - fire - måneder, som særskilt straff i forhold til Oslo byretts dom av 26. juni 2001, jfr. Straffeloven § 63. Straffeloven § 230 er anvendt. Til fradrag for utholdt varetekt kommer 174 -etthundreogsyttifire- dager, jfr. Straffeloven § 60.

3. Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler dømmes til å betale erstatning/oppreisning som beskrevet i påstandsskrift fra adv. Bjønnes.

Bistandsadvokaten nedla slik endelig påstand:

1. Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler dømmes in solidum, og solidarisk med Veronica Andreassen, til innen 2 -to- uker å betale til Marit Hermansen erstatning for ervervstap med kr 130 475 med tillegg av 12% rente fra 2 -to- uker etter forkynnelsen av byrettens dom.

2. Joe Erling Jahr og Ole Nicolay Kvisler dømmes in solidum, og solidarisk ansvarlig med Veronica Andreassen inntil kr 200 000, til innen 2 -to- uker å betale til Marit Hermansen oppreisning fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av 12% rente fra forfall til betaling skjer.

Forsvarerne for tiltalte nr. 1 Joe Erling Jahr har lagt ned slik påstand:

1. Joe Erling Jahr ansees på mildeste måte.

2. Oppreisningsbeløpet avgrenses efter rettens skjønn.

Forsvareren for tiltalte nr. 2 Ole Nicolai Kvisler har lagt ned slik påstand:

1. Ole Nicolai Kvisler anses på mildest mulig måte.

2. Oppreisningsbeløpet avgrenses etter rettens skjønn.

Lagmannsretten bemerker:

De tiltalte:

Tiltalte nr. 1, Joe Erling Jahr, er nå 21 år, og var 19 år og 2 måneder da drapet ble begått. Han har utvilsomt hatt en vanskelig oppvekst. Han bodde hos sin mor på Bøler sammen med en eldre bror, men fra 12 års alderen var moren stadig fraværende fra hjemmet. Fraværene var til dels langvarige, og han og broren måtte da langt på vei klare seg selv. Moren var rett nok innom i blant for å fylle opp kjøleskapet og legge igjen penger, og litt hjelp fikk de to guttene fra slektninger som bodde i nærheten, men i realiteten var de uten omsorg. Kontakten med faren har vært meget begrenset. Da Joe Erling Jahr var om lag 15 år flyttet broren ut og et års tid senere flyttet moren til USA. Jahr ble deretter boende alene bortsett fra at han tidvis ga husly til kamerater som kom på kant med sine foreldre. En kort periode bodde han hos moren i USA, men fant seg ikke til rette, og reiste hjem. Heller ikke et forsøk på å bo hos faren i 17- 18 års alderen ble vellykket, og det samme ble et forsøk på å bo hos en onkel.

Joe Erling Jahrs vanskelige livssituasjon og den mangelfulle omsorgen synes i liten grad å ha vært ofret oppmerksomhet fra utenverdenen. Pga rusmisbruk og småkriminalitet ble barnevernet koblet inn ved et par anledninger, men sakene der ble henlagt uten tiltak.

Joe Erling Jahr hadde lese- og skrivevansker på skolen, og han gikk 9. klasse på Sollerudstranda skole, som er en skole for barn med lærevansker. Her likte han seg godt. Deretter gikk han på Sogn videregående skole, mekaniske fag, og etter fullført grunnkurs fikk han kontrakt som lærling i platesveiserfaget. Han hadde om lag et halvt år igjen av læretiden da drapet skjedde. Jahr har fått gode skussmål så vel fra yrkesskolen som fra arbeidsgiveren han gikk i lære hos.

Joe Erling Jahr er spinkel, og flere vitner har betegnet ham som en stille, innesluttet person. I 14 års alderen ble han, sammen med et par andre ungdommer, utsatt for et ran på T-banen. Han ble slått slik at han fikk blåmerker og tenner løsnet. Ranet ble begått av somaliske ungdommer. Jahr anmeldte forholdet til politiet, og saken ble kjent gjennom lokalpressen. Det medførte at han og noen venninner, som hadde vært sammen med ham da ranet skjedde, mottok trusler om å trekke anmeldelsen til politiet. Jahr ble redd og holdt seg mest innendørs. Imidlertid fikk han hjelp fra nynazister som stilte opp for ham. Han hadde tidligere, da han gikk i 6. klasse på barneskolen, i en periode hatt en viss forbindelse til et skinhead-miljø, og han var takknemlig for beskyttelsen han nå fikk fra samme hold. Han gled etter hvert inn i det nynazistiske miljøet, og var utvilsomt et lett bytte. Han møtte et aktivt sosialt liv, kameratskap og fester, og fikk venner som stilte opp for ham. Det følte han at få andre gjorde. I begynnelsen var han, etter egen forklaring, ikke spesielt opptatt av det ideologiske, men det tiltok noe etter hvert. Rett nok var det i liten grad tale om intellektuell tilnærming, men holdningene og de særtrekk som preger og kjennetegner miljøet, ble etter hvert også hans, bl. a. voldsfiksering, fremmedhat og rasisme. Han klippet også håret kort slik vanlig er i miljøet, og han deltok på ulike aktiviteter. Således var han med på en aksjon utenfor en afrikansk ambassade, og han var også med på konserter med white power musikk både i Norge og Sverige.

Jahr kom ikke så langt at han ble medlem av noen bestemt nynazistisk gruppe, men det er opplyst at han hadde en tilknytning, betegnet som ”hang around”, til grupperingen Boot Boys. Denne hadde godt fotfeste i bydelen Bøler.

Joe Erling Jahr møtte tiltalte nr. 2, Ole Nicolai Kvisler, første gang i 1999, men de ble først nære venner i 2000 etter at Kvisler begynte å vanke i det nynazistiske miljøet på Bøler. Fra begynnelsen av desember 2000 bodde de begge i en leilighet i Martin Linges vei 13 på Bøler, som Kvisler hadde leid sammen med Erik Lauritsen. I leiligheten bodde også Kvislers kjæreste, Veronica Andreassen. Flere andre personer med tilknytning til det høyreekstreme og nynazistiske miljøet var ofte innom, og det ble

arrangert hyppige fester. Leiligheten var dekorert med flagg, plakater og annet propagandamateriell med rasistisk og nazistisk innhold. Det var også tegninger med rasistisk innhold, som Jahr hadde laget, og man hadde et rikholdig lager av CD'er med white power musikk.

Det var ikke uvanlig å bevæpne seg med ulike former for våpen. Kvisler bar gjerne slagvåpen, mens Jahr ofte var utstyrt med kniv. Kvisler eide flere skytevåpen, bl. a. en pistol som han hadde i leiligheten og et AG 3 gevær som han oppbevarte hos en kamerat.

Lagmannsretten er ikke i tvil om at Jahr næret stor beundring for Kvisler, og så på ham som et slags forbilde. I motsetning til Jahr er Kvisler fysisk sterk, han er langt mer utadvendt, og han opptrådte med autoritet. Han var også medlem av grupperingen Blood and Honour, og hadde på ulike vis skaffet seg status i miljøet. Kvisler hadde neppe noe egentlig overordningsforhold i forhold til Jahr, men han hadde utvilsomt en posisjon som i Jahrs øyne avkrevde respekt og lojalitet. Et eksempel gir for så vidt nærværende sak ved at Jahr inngikk en avtale om å påta seg all skyld.

De rettspsykiatriske sakkyndige har konkludert med at Jahr lider av en nevrobiologisk personlighets- og adferdsforstyrrelse, som gir ham en funksjonsprofil med bl. a. lav evne til teoretisk læring, abstrahering, begrepsbruk og innordning i forhold til regler og normer. Han kan også opptre noe rigid. Hva gjelder praktiske ferdigheter og funksjonsevne har han imidlertid scoret godt over normalnivå, og han antas ikke å lide av en generell intellektuell svikt. De sakkyndige har under ankeforhandlingen også betonet at Jahr har gjennomgått en ettermodning i fengslingsperioden, og at han nå fremstår med et mer nyansert begrepsapparat, har større egenforståelse og er mer reflektert. Den hjerneorganiske dysfunksjonen vil alltid være der som en disposisjon, men i noen grad vil det være mulig å bygge vei rundt forstyrrelsen.

Ole Nicolai Kvisler er 23 år og 4 måneder, og var 21 år og 6 måneder da drapet ble begått. Han vokste opp i en vanlig familie på Holmlia, og har en eldre søster. Da han var 15 år flyttet familien til Prinsdal, hvor han bodde frem til han var 21 år og flyttet inn i leiligheten på Bøler.

Hva gjelder utdannelse er opplyst at han, etter fullført grunnskole, tok første år på videregående skole, allmennfaglig linje. Et stykke ut i annen klasse sluttet han imidlertid, og hadde deretter noen spredte jobber, bl. a. på et bilverksted. I Oslo fengsel har han fullført 1 årig grunnkurs på maskinmekanisk linje, og han tar sikte på å skaffe seg allmennfaglig studiekompetanse i løpet av inneværende skoleår.

I barneårene, i 11–12 års alderen, ble han ved flere anledninger plaget av ungdommer med fremmedkulturell bakgrunn. Han har forklart at han ble utsatt for knuffing, dytting, og at det var mye småbråk, men han ble også utsatt for mer alvorlige ting. Således ble

også han ranet. Mye av det som skjedde var gjengrelatert. På Holmlia var det på denne tiden ulike gjenger, og forholdet mellom disse, beskrevet som henholdsvis ”hvite” og ”svarte”, var preget av stadige konflikter og voldelige sammenstøt. I førstningen var det mest personlige motsetningsforhold som utløste sammenstøtene Kvisler var innblandet i, men etter hvert utviklet han en mer generell negativ holdning til innvandrere og fremmedkulturelle.

I 15-16 års alderen leste Kvisler noe litteratur om annen verdenskrig og borgerkrigen i USA, og han inntok en stadig mer fremmedfiendtlig holdning. Samtidig kom han i kontakt med høyreekstreme personer på Nordstrand, som hadde tilknytning til organisasjonen Viking, og han ble raskt fanget opp i dette miljøet. I 2000 orienterte han seg mer mot miljøet på Bøler.

I tillegg til det ideologiske grunnlaget, herunder rasisme og synet på innvandring, synes kameratskap og uniformering, samt en viss voldsforherligelse å ha vært tiltrekkende for Kvisler. Også fester og alkoholbruk har spilt inn. Kvisler er stor og sterk, og han har drevet med en rekke ulike kampsporter fra 13 års alderen.

Kvisler var med på sin første aksjon mot mørkhudede da han var 16 år gammel. Også senere har han vært med på å plage, skremme og banke opp personer med innvandrerbakgrunn. I tillegg har han vært med på flere aksjoner rettet mot blitzere, som det stadig var konfrontasjoner med. Etter hvert ble Kvisler en relativt sentral person i det norske høyreekstreme miljøet med forankring til grupperingen Blood and Honour. Han var med på den såkalte Rudolf Hess marsjen i Askim i august 2000, og opptrådte her uten maskering.

Kvisler har benektet å ha hatt noen formell lederposisjon, og det er ikke tilstrekkelige holdepunkter for å tillegge ham noen annen lederrolle enn den som følger av hans personlighet og aktivitet innad i miljøet. Han fremstår som en person med tro på seg selv, han er utagerende og i det ytre robust, og han har vist å ha en viss påvirkningskraft overfor andre. Også hans fysiske styrke synes å ha bidratt til hans posisjon.

Saksforholdet forøvrig:

Etter bevisførselen i ankeforhandlingen legges følgende saksforhold til grunn som bevist:

Utpå ettermiddagen fredag 26. januar 2001, etter at Joe Erling Jahr hadde kommet hjem fra sitt arbeid, kjørte de to tiltalte en kamerat til Halden. Under denne kjøreturen fikk Kvisler en telefon der han fikk beskjed om at leieforholdet ville bli oppsagt fordi han hadde anskaffet hund. Kvisler reagerte negativt på denne beskjeden, og ble i dårlig humør. Han mente han hadde lov til å ha hund, og da de kom til hjem til leiligheten ble

situasjonen diskutert nærmere. Foruten de to tiltalte, Kvislers kjæreste Veronica Andreassen og Erik Lauritsen var ytterligere noen venner fra det høyreekstreme miljøet til stede i leiligheten.

Etter en stund ville Kvisler og Andreassen ta en kjøretur. Joe Erling Jahr spurte om å få bli med, og fikk det. De kjørte i en eldre Ford Taunus, som Kvisler eide, og med ham som sjåfør. Andreassen satt i høyre forsete, mens Jahr satt i baksetet. Jahr tok med seg en kniv, ca 30 cm lang, spiss og med et blad med økende bredde opp mot skjeftet. Kniven hørte til kjøkkenutstyret i leiligheten, og hadde blitt benyttet til oppkutting av pizzaer. Også Kvisler tok med seg et stikkvåpen, også det trolig en kniv, med ca 1 cm bredt blad og med en lengde på minst 6,5 cm.

Bakgrunnen for turen var at Kvisler kjedet seg, og at han var i dårlig humør. Før de dro var det noe snakk om å dra til Lambertseter og se etter noen marokkanere for å hevne en episode som Erik Lauritsen nylig hadde vært utsatt for. Det ble imidlertid ikke noe av fordi Lauritsen ikke ville være med. Mellom de tre som dro ut var det også snakk om å handle noen kioskvarer.

Kjøreturen gikk først til Lambertseter, der de kjørte rundt omkring en stund, deretter til Hauketo, og så til Holmlia, der de kjørte til Åsbråten. Under kjøreturen, før de kjørte til Holmlia, ba Kvisler Veronica Andreassen om å være på utkikk etter mørkhudede personer. Hensikten var at Kvisler og Jahr skulle skremme og plage, men også utøve vold mot den eller de som ble påtruffet. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig bevismessig grunnlag for å fastslå at det allerede på dette tidspunkt var planer om knivstikking og drap.

Da de kom til Åsbråten, der veien ender i en snuplass, så Andreassen Benjamin Hermansen og hans kamerat, Hadi Ghalegolabi, stående utenfor inngangsdøren til en dagligvareforretning i første etasje i en boligblokk. De to befant seg vel 30 meter fra snuplassen. Klokken var ca. 23.35-23.40.

Ved bevisbedømmelsen så langt har lagmannsretten i første rekke bygget på de tiltaltes og vitnet Andreassens forklaringer, så langt disse har vært sammenfallende og i den utstrekning de er funnet troverdige. Det er også lagt vekt på de rettsmedisinske rapportene i saken hvorav det fremgår at avdøde mest sannsynlig ble stukket med to ulike kniver, og at en må ha hatt et klart smalere blad enn den Jahr hadde med seg, og som han og flere vitner har beskrevet. At de to tiltalte hadde med hvert sitt stikkvåpen, er også best i samsvar med hendelsesforløpet som lagmannsretten finner bevist.

Da Andreassen så Benjamin Hermansen og hans kamerat, sa hun fra om det. Kvisler kjørte straks inn en gangvei opp mot de to, og han stanset da han var på siden av dem. Stemningen i bilen var nå blitt anspent, amper og aggressiv. Kvisler gikk umiddelbart ut av bilen. Også Jahr forsøkte å komme ut, men fikk ikke opp døren, og Kvisler måtte

derfor gå rundt og åpne denne fra utsiden. Da de begge var kommet ut, la de umiddelbart på sprang mot Hermansen og Ghalegolabi.

Lagmannsretten finner det utvilsomt at de tiltalte, enten rett før de var kommet ut av bilen eller idet de la på sprang, tok frem hver sin kniv. De hadde begge utstyrt seg med kniv på turen, og de tok knivene med seg da de gikk ut av bilen for å jage og skremme mørkhudede. Det vises også til den opphissede og ampre stemning i bilen som begge de tiltalte har nevnt i sine forklaringer. Etter lagmannsrettens oppfatning er det uansett meget lite tenkelig at det påfølgende hendelsesforløpet praktisk lot seg gjennomføre uten at knivene var fremme senest da løpingen begynte. Det vises til at det gikk meget kort tid, de enkeltes bevegelser, herunder rask løping og til dels håndgemeng, samt til det faktum at begge de tiltalte knivstakk Hermansen. Det vises også til de observasjoner Hadi Ghalegolabi har redegjort for i sin vitneforklaring, og som lagmannsretten finner troverdig og pålitelig. Etter dette er lagmannsretten ikke i tvil om at de to tiltalte, i fellesskap og som en samhandling, foretok en målrettet jakt med kniver, der målet var å stikke.

Benjamin Hermansen og hans kamerat så at det satt to snauklipte personer i bilen, og de skjønte straks at det var nynazister. De nevnte det seg i mellom, og de følte uro. Da de også registrerte at de tiltalte begynte å løpe mot dem, la de selv på sprang. Alle løp nedover gangveien langsmed boligblokken. Etter om lag 30 meter ender veien i et gjerde som dekker halvparten av veibredden inn mot blokken, mens det er passasje ned til snuplassen på den andre siden.

Kvisler tar igjen Benjamin Hermansen noen meter foran gjerdet og griper tak i ham. Hermansen prøver å vri seg løs, og det er mye som taler for at han et øyeblikk, kanskje også to ganger makter det, men Kvisler kommer raskt på ham igjen. Det kan heller ikke utelukkes at også Jahr så vidt var i fysisk kontakt med Hermansen, men han slipper ham raskt.

Kvisler får etter noe håndgemeng Hermansen inn i hjørnet mellom gjerdet og boligblokken. Dette også fordi Jahr nå stenger passasjen ved siden av gjerdet. Hermansen er følgelig innestengt, og sannsynligvis da, men muligens allerede tidligere under basketaket, stikker Kvisler ham i ryggen med kniven han har i hånden. Denne går gjennom tøyet og inn i ryggens bløtdeler der den etterlater en stikkkanal på 6,5 cm i nedadgående retning. Hermansen kommer med et skrik og et utrop idet han blir stukket.

Etter stikket kommer Hermansen seg løs og velter seg over gjerdet. Jahr kommer nå til, og tar opp forfølgelsen ved å hoppe over det samme gjerdet. Det er relativt høyt ned fra gjerdet til bakken på den andre siden, ca. 210 cm, og Hermansen makter ikke å holde seg på beina og faller. Han blir liggende på ryggen og straks er Jahr over ham. Hermansen blir holdt fast mot bakken ved at Jahr setter seg på kne på ham. Deretter retter han to kraftige knivstikk mot Hermansens overkropp. Ett stikk går tvers igjennom

høyre overarm, mens det andre går inn i brystet, ved høyre brystvorte. Stikket etterlater en 3,5 cm bred skjærelesjon og en stikkanal på 5,5 cm. Kanalen går fra brystvorten inn i brystveggen, gjennom bruskdelen mellom 4. og 5. ribben og inn i hjertets høyre kammer. I selve hjertet er det tre lesjoner mens det er en lesjon i hjerteposen. Årsaken til at det er flere innvendige lesjoner er mest sannsynlig at kniven har vært beveget etter innstikket, men ifølge den sakkyndige kan det også skyldes at Hermansen har rørt seg. Lagmannsretten finner ikke å kunne se bort fra sistnevnte årsak.

Idet Jahr stikker Hermansen befinner Kvisler seg på oversiden, bak gjerdet, omtrent der Hermansen kom seg løs etter å ha bli stukket i ryggen. Muligens har Kvisler beveget seg noen få meter i retning mot der bilen står parkert, men han er i alle fall så vidt nær at han ser Jahrs knivstikk. Kvisler løper deretter til bilen, rygger denne ned til Jahr, plukker ham opp, og kjører fra stedet i stor fart.

Knivstikket i hjertet leder umiddelbart til en svær og kritisk blødning. Hermansen makter likevel å komme seg opp på bena etter at Jahr har forlatt ham, og han kommer også snaut 30 meter nedover mot snuplassen før han segner om og dør. Det er konstatert at dødsårsaken var forblødning som følge av knivstikket i hjertet.

Lagmannsrettens bevisvurdering hva gjelder hendelsesforløpet på Åsbråten er i første rekke forankret i Hadi Ghalegolabis forklaring. Han var midt oppi det som skjedde, og har gitt en troverdig forklaring. Det er ingen tvil om at hans observasjoner i det alt vesentlige er pålitelige, og han har vist god erindring om det som skjedde. Hans forklaring støttes også av andre vitneobservasjoner, de rettsmedisinske rapporter og den forklaring den sakkyndige har gitt i retten, samt delvis av de tiltaltes forklaringer. Også når det gjelder den avsluttende fasen, da Hermansen ble tildelt det dødelige stikket, var Ghalegolabi i en posisjon der han kunne observere det som skjedde. Lagmannsretten finner ikke å kunne bygge på en avvikende vitneforklaring på dette punkt.

Etter at Hermansen er forlatt og Jahr har hoppet inn i bilen, kjører de to tiltalte og Veronica Andreassen til Rustad skole der de parkerer på baksiden. Deretter går de hjem til leiligheten i Martin Linges vei 13.

I leiligheten ser de på tekst-TV at en gutt er knivstukket og drept på Holmlia, og det blir da enighet mellom Kvisler, Andreassen og Jahr om at Jahr skal rømme utenlands, og at de andre skal legge all skyld for drapet på ham. Jahr skal imidlertid ikke navngis før etter 2 uker slik at han får tid til å komme seg unna. At man avtalte noe slikt har Kvisler bestridt, men lagmannsretten finner det bevist ut fra Jahrs forklaring sammenholdt med Andreassens forklaring. Avtalen er også berørt i et brev Kvisler har sendt til Jahr i august 2002. At det ble inngått en avtale som nevnt, støttes også av hva som i ettertid skjedde, herunder hvorledes de impliserte forklarte seg under etterforskningen og i tingretten.

Etter å ha sett meldingen på tekst-TV forlater Jahr leiligheten, og overnatter hos en bekjent. Neste dag reiser han med buss til Danmark. Her oppholder han seg til han blir pågrepet av dansk politi 1. februar 2001. Han motsetter seg utlevering, men blir utlevert noen dager senere.

Kvisler og Andreassen ble pågrepet samme natt som drapet ble begått.

Straffeloven § 233 annet ledd:

De tiltalte visste ikke hvem Benjamin Hermansen og hans kamerat var da de drapskvelden fikk øye på dem utenfor dagligvareforretningen på Åsbråten. Begge var helt ukjente, tilfeldige personer for dem. At de ble angrepet kan følgelig ikke ha noen annen bakgrunn enn at de tre i bilen, etter initiativ fra Kvisler, ble enige om å lete opp mørkhudede personer for å skremme og plage dem. Det er et åpenbart rasistisk motiv.

Det kan heller ikke være tvil om at motivet var det samme da de to tiltalte steg ut av bilen på Åsbråten og målrettet gikk til angrep på de to guttene, og etter hvert brukte kniv mot Hermansen. Det står for lagmannsretten helt klart at årsaken til at Benjamin Hermansen ble forfulgt, angrepet og drept alene var hans hudfarge. Av dette følger at drapet var rasistisk motivert, og det gjelder for begge de tiltalte. At det var Kvisler som først tok opp ideen om å lete opp og plage mørkhudede, fritar ikke Jahr for det samme motiv når han godtok og var med på Kvislers forslag både i tanke og gjerning.

At de begge hadde et rasistisk motiv da drapet ble begått, underbygges også av den tilknytning de hadde til det nynazistiske miljøet.

Foranlediget av en anførsel fra Jahrs forsvarere, finner lagmannsretten grunn til å uttale at et rasistisk motiv er et relevant moment i forhold til en vurdering av hva som er ”særdeles skjærpende omstændigheder” i straffeloven § 233 annet ledd.

Med den samme begrunnelse finner lagmannsretten også at drapet skjedde helt uprovosert.

Da Benjamin Hermansen ble drept var han uten mulighet til forsvar. Han kom til kort da han forsøkte å løpe fra de tiltalte og han hadde intet å beskytte seg med. Han var følgelig fullstendig sjanseløs overfor de to tiltalte, som begge var utstyrt med kniv, og han hadde ingen mulighet til å hindre eller komme unna verken fra Kvislers knivstikk eller Jahrs. Da Jahr tilførte ham det drepende stikket, lå han dessuten nede, passifisert, og han var allerede knivstukket en gang.

Ut fra en samlet vurdering av drapshandlingen og omstendighetene rundt denne, foreligger "særdeles skjærpende omstændigheder" i straffeloven § 233 annet ledds forstand. Bestemmelsen får anvendelse ved straffutmålingen.

Straffutmålingen:

Ettersom straffeloven § 233 annet ledd anvendes er maksimumsstraffen fengsel i 21 år.

Det er på det rene at lovens maksimumsstraff, som gjelder i tilfelle drap er begått med overlegg eller hvor et forsettlig drap er begått under særdeles skjerpende omstendigheter, ikke ofte benyttes. Forsvarerne for Jahr har vist til at gjennomsnittsstraffen for drap, som er henført under straffeloven § 233 annet ledd, var på 13 år og 6 måneder i 2001.

Ethvert drap er alvorlig og krever en streng straffereaksjon. Livet er ukrenkelig og det mest beskyttelsesverdige rettsgode som finnes. Av dette følger at hensynet til allmennprevensjon og den alminnelige rettsfølelse langt på vei vil styre straffutmålingen. Personlige og individuelle forhold hos gjerningsmannen vil måtte komme i bakgrunnen.

Så vel Jahr som Kvisler har under ankeforhandlingen fremholdt, og påberopt at de har brutt med det høyreekstreme og nynazistiske miljøet. Hvor dypt dette stikker og om det er tale om et virkelig oppgjør med fortiden, er det vanskelig å ha noen bestemt mening om. Innhold og uttrykksmåte i brevet til Jahr, som Kvisler har skrevet så sent som i august 2002, tyder snarere på det motsatte, i hvert fall hva gjelder ham. Lagmannsretten finner det imidlertid ikke nødvendig å avklare dette nærmere da slike etterfølgende omstendigheter uansett ikke kan tillegges noen formildende vekt i denne saken.

I forhold til Jahr er også påberopt andre personlige omstendigheter. Han var ung da drapet ble begått og han har utvilsomt hatt en vanskelig oppvekst. Imidlertid kan heller ikke slike forhold tillegges nevneverdig vekt veid opp mot de øvrige straffutmålingshensyn som det er redegjort for ovenfor.

Hva gjelder betydningen av at drapet var rasistisk motivert har tingretten i sin dom reist spørsmål om et slikt motiv bør lede til at drapet settes i en særskilt kategori hva gjelder utmåling av straff, dvs. utover at forholdet leder til at bestemmelsen i straffeloven § 233 annet ledd gis anvendelse. Fra tingrettens side er påpekt at det finnes mange andre drap enn rasistisk motiverte som både er skremmende og avskyelige. Tingretten fremhever likevel noen spesielle sider ved rasistisk motiverte drap som bør tas i betraktning.

Etter lagmannsrettens oppfatning må spørsmålet om hvilken vekt rasistisk motivasjon skal ha, bero på en konkret vurdering i den enkelte sak, sett i lys av de grunnleggende hensyn som har betydning ved fastsettelse av straff i norsk rettstradisjon. Etter

lagmannsrettens oppfatning er det da klart at rasistisk motivasjon bak et drap ofte vil være et vektig argument for en meget streng straffereaksjon. Mens andre skjerpende momenter i første rekke er knyttet til selve handlingen og de impliserte i denne - så som f. eks. når et drap er uprovosert eller rettet mot et forsvarsløst offer - vil et rasistisk motivert drap i sterkere grad og mer direkte berøre folk flest. Rasisme bryter med grunnleggende verdier i vårt samfunn, og et rasistisk drap vekker derfor harme og avsky, også fordi det blir et anslag mot samfunnet. Drapet kommer nærmere inn på den enkelte, og den alminnelige rettsfølelse blir i særlig grad krenket. Etter lagmannsrettens syn er det all grunn for rettsordenen å ta på alvor slike rettsoppfatninger som kommer til uttrykk hos folk flest, men uten å la seg styre av mer emosjonelt pregede utslag. I tillegg må det legges vekt på at et drap som det foreliggende er egnet til å skape særlig frykt blant innvandrere, fremmedkulturelle og andre minoritetsgrupper. Hensynet til beskyttelse og trygghet for disse grupper i befolkningen må ivaretas. Ettersom rasisme er forankret i en oppfatning om høyere egenverdi og overlegenhet i forhold til andre, kan rasisme dessuten lett gi en lavere terskel for nettopp vold og andre personkrenkelser. Av den grunn er det nødvendig å gi et tydelig signal til enkeltpersoner og miljøer der rasisme og menneskefiendtlige holdninger har innflytelse.

I nærværende sak er det også flere andre skjerpende momenter som gjør seg gjeldende. Benjamin Hermansen ble tilfeldig blinket ut og drept i sitt hjemmemiljø, etter en målrettet menneskejakt. Det sier seg selv at forfølgelsen og angrepet må ha fremkalt alvorlig frykt og avmakt hos Benjamin Hermansen. Han ble angrepet av to, de var nynazister, de hadde kniver, og selv var han helt forsvarsløs. Drapet ble også utført på en rå og smertefull måte. Hermansen var åpenbart ved bevissthet helt frem til han segnet om av blodtapet og døde.

Skjerpende er det også at de tiltalte, etter det faktum lagmannsretten har funnet bevist, har utvist et fast drapsforsett. Fra de to tiltalte startet jakten og frem til det dødelige knivstikket ble tilført Hermansen, hadde de tid til å besinne seg. Han hadde allerede blitt plaget, antastet og endog blitt knivstukket en gang da Jahr tilførte ham det drepende stikket.

Lagmannsretten er imidlertid ikke kjent med at det tidligere har vært begått noe rasistisk motivert drap i Norge. Det foreligger følgelig ingen rettspraksis som angir straffenivået. Sett på bakgrunn av Høyesteretts praksis for andre drap der straff er utmålt etter straffeloven § 233 annet ledd, er lagmannsretten blitt stående ved at det er noe for strengt å gå helt til lovens maksimumsstraff i nærværende sak.

Etter dette fastsettes straffen for Joe Erling Jahr til fengsel i 18 år. I straffen inngår også det forholdet som ble rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom av 17. januar 2002. Straffeloven § 62 første ledd er gitt anvendelse. Selv om dette forholdet også er en relativt alvorlig forbrytelse har det likevel en helt ubetydelig innvirkning på den straff som er fastsatt. Til fradrag i straffen kommer 678 dager for utholdt varetekt.

Spesielt for Jahr er det lagt vekt på at han utførte det drepende stikket, men for øvrig at hans rolle var underordnet i forhold til Kvisler. Det var Kvisler som var den toneangivende i det som skjedde. Jahr var imidlertid med på alt uten noen motforestillinger.

Straffen for Ole Nicolai Kvisler settes til fengsel i 17 år. Når straffen er satt ett år lavere enn for Jahr er det fordi straffeloven § 64 første ledd får anvendelse i forhold til Oslo byretts dom av 26. juni 2001. Kvisler fikk her en straff av fengsel i 1 år og 8 måneder for bl. a. vold og ulovlig våpenbesittelse, forhold som kunne ha vært pådømt i nærværende sak. Han har påbegynt soningen, og lagmannsretten finner det hensiktsmessig å avsi en særskilt dom nå. Straffen skal settes slik at den i sum blir den samme som om alle forholdene var pådømt samtidig. Det antas at en samlet straff på 18 år og 8 måneder ville vært en riktig straff og straffen i nærværende sak må da settes til 17 år. Til fradrag i straffen kommer 174 dager for utholdt varetekt.

Spesielt for Kvisler er det lagt vekt på at han ikke foretok det dødelige stikket, men på den annen side at det var på hans initiativ at hendelsen på Holmlia fant sted. Han var også aktiv deltager i forfølgelsen og han stakk Hermansen en gang i ryggen. Dessuten valgte han som sjåfør å kjøre fra stedet vitende om at Hermansen var knivstukket flere ganger.

Videre er det skjerpende at Kvisler flere ganger tidligere er straffedømt, også for vold. Med henvisning til dette har aktor henvist til straffeloven § 230, men ettersom Kvisler dømmes etter et straffebud som har 21 års fengsel som maksimumsstraff, får ikke bestemmelsen praktisk anvendelse.

Erstatning - oppreisning.

Marit Hermansen, avdødes mor, har fremmet krav om erstatning og oppreisning. Erstatningen gjelder tapt ervervsinntekt til og med 2002, dvs. det samme kravet som ble fremmet for tingretten.

Begge de tiltalte har godtatt at de rettslige vilkårene for så vel erstatning som oppreisning er til stede. De har også godtatt erstatningskravets størrelse. Videre er akseptert at vanlig morarente skal betales fra og med forkynnelsen av tingrettens dom. Det innebærer at renter blir å fastsette på samme måte som for Veronica Andreassen, som ble dømt solidarisk ansvarlig med de to tiltalte i tingretten både hva gjelder erstatning og oppreisning. Dommen i tingretten ble forkynt samtidig for de tre.

Etter dette finner lagmannsretten grunn til å nøye seg med å vise til tingrettens dom hva gjelder erstatningskravet og lovvilkårene for å tilkjenne oppreisning for ikke-økonomisk skade.

Lagmannsretten skal således bare utmåle oppreisningsbeløpet.

I Rt 2001 side 274 har Høyesterett fastsatt et normert beløp for oppreisning til foreldre som mister barn ved et forsettlig drap etter straffeloven § 233 første ledd. Beløpet ble satt til kr. 120 000. Det fremgår at den normerte oppreisning vil være veiledende og at det kan fastsettes et annet beløp når særlige forhold tilsier det.

Lagmannsrettens flertall, lagmann Flod og lagdommer Ramm Bjerke, bemerker:

Flertallet er enig med tingretten i at Marit Hermansen har vært utsatt for en helt ekstraordinær belastning. Benjamin var hennes eneste barn og hun er enke. Det dreier seg om et forsettlig drap, men det er begått under særdeles skjerpende omstendigheter, og det sier seg selv at å miste et barn utelukkende pga. av hudfargen innebærer en særlig påkjenning for en etterlatt mor. Som tingretten legger også flertallet vekt på at drapet har vært omfattet med enorm offentlig oppmerksomhet som i noen grad har virket forstyrrende inn på sorgbearbeidelsen. Det anses påregnelig at et rasistisk motivert drap på en ung gutt vil vekke avsky og fordømmelse i en slik grad at det ikke er til å unngå at saken i lang tid blir omgitt med betydelig offentlig oppmerksomhet. Denne tilleggsbelastningen er derfor relevant å hensynta ved utmålingen av oppreisningsbeløpet.

Det fremgår av Høyesteretts domsgrunner at det ved fastsettelsen av det normerte beløpet også er tatt hensyn til at domfelte ofte skal sone lang fengselsstraff og normalt derfor vil være ute av stand til å betale i lang tid. I nærværende sak er det imidlertid tre personer som skal betale.

Flertallet finner at beløpet på kr. 200 000 som tingretten fastsatte, er et riktig beløp.

Lagmannsrettens mindretall, lagdommer Jensen, bemerker:

Intet kronebeløp kan erstatte tapet av et barn. Det er heller ikke lett å gi noen rasjonell begrunnelse for hvilken erstatning som i tilfelle kan være passende kompensasjon for et slikt tap. I norsk og nordisk rett har en tradisjonelt vært tilbakeholden med å gi erstatning for ikke-økonomisk tap, og de tilkjente beløp har vært forholdsvis beskjedne. Ifølge høyesterettsdommen i Rt 2001 side 274 ble erstatning til forelder som mister sitt barn ved forsettlig drap tidligere vanligvis fastsatt til beløp vesentlig under kr. 100 000. Som nevnt ga Høyesterett i denne dommen anvisning på en normert erstatning i slike tilfelle, og forhøyet beløpet til kr. 120 000. Høyesterett fant ikke grunnlag for å fravike normen i den aktuelle saken som gjaldt forsettlig drap på en 17 år gammel gutt som ble

påført en lang rekke knivstikk i overkropp og hode. Moren, som hadde vært eneforelder, fant sønnen død i deres felles leilighet etter at hun kom tilbake fra ferie. De nevnte synspunkter og satsen på kr. 120 000 er fastholdt av Høyesterett så sent som i en avgjørelse av 30. april 2002, inntatt i Rt 2002 side 481.

Mindretallet er i tvil om omstendighetene i vår sak avviker så vidt klart fra forholdene i 2001-dommen at det er grunnlag for å gå utover den normerte erstatning. At Marit Hermansen har avstått fra å kreve ytterligere erstatning for mulig tap av fremtidig ervervsinntekt, kan ikke være av betydning. Etter mindretallets vurdering kan det heller ikke tillegges nevneverdig vekt at flere skadevoldere er holdt ansvarlig for erstatningen, eller at Marit Hermansen var alene om omsorgen for Benjamin. Mindretallet er imidlertid enig med flertallet i at det rasistiske motivet og den offentlige oppmerksomheten knyttet til drapet kan gi grunnlag for å fravike normen. Med tanke på de overveielser som ligger til grunn for denne erstatningsordningen og de beløp som hittil har vært utmålt av Høyesterett, finner mindretallet imidlertid at en i vår sak ikke kan forsvare å gå lenger enn til kr. 150 000. Ytterligere forhøyelser må i tilfelle komme etter anvisning fra lovgiver eller Høyesterett.

Saksomkostninger:

Saksomkostninger for så vidt gjelder de tiltaltes bevisanke er ikke påstått, og ilegges heller ikke. Begge de tiltalte er uformuende og skal sone lang fengselsstraff, jf. straffeprosessloven § 436 annet ledd jf. § 437 tredje ledd.

- - - - - - - - -

Med unntak av en dissens for så vidt gjelder oppreisningsbeløpets størrelse er dommen enstemmig på samtlige punkter. Kravene om erstatning og oppreisning er behandlet av rettens juridiske dommere.

D O M S S L U T N I N G

1. Joe Erling Jahr, født 11. november 1981, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd, og for det forhold som er endelig avgjort i Oslo tingretts dom av 17. januar 2002, sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 18 – atten – år. Ved fullbyrdelsen fragår 678 - sekshundreogsyttiåtte - dager for utholdt varetektsfengsel.

2. Ole Nicolai Kvisler, født 23. juli 1979, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd til fengsel i 17 – sytten – år som særskilt straff i forhold til Oslo byretts dom av 26. juni 2001, jf. straffeloven § 64 første ledd. Ved fullbyrdelsen fragår 174 - etthundreogsyttifire - dager for utholdt varetektsfengsel.

3. Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler dømmes solidarisk, også solidarisk i forhold til Veronica Andreassen, jf. Oslo tingretts dom av 17. januar 2002, til å betale erstatning til Marit Hermansen med 130 475 – etthundreogtrettitusenfirehundreogsyttifem – kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forkynnelsen av tingrettens dom og til betaling skjer.

4. Joe Erling Jahr og Ole Nicolai Kvisler dømmes solidarisk, også solidarisk i forhold til Veronica Andreassen, jf. Oslo tingretts dom av 17. januar 2002, til å betale oppreisning til Marit Hermansen med 200 000 – tohundretusen – kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forkynnelsen av tingrettens dom og til betaling skjer.

5. Oppfyllelsesfristen for punkt 3 og 4 er 2 uker fra forkynnelsen av denne dom.

6. Saksomkostninger ilegges ikke.

VEDLEGG 1
BLANKETT FOR LAGMANNSRETTENS AVGJØRELSER PÅ LOVDATA

BORGARTING LAGMANNSRETT

Sammendrag av dom avsagt/avhjemlet 2002-12-04.

Saksnummer:
- Førsteinstans: Oslo tingrett Nr 01-09698 M/41
- Borgarting lagmannsrett Nr 02-00850 M/01

Anonymisering:
Ja

Publisering på Internett:
Avgjørelse i full tekst: Ja
Kortversjon:

Sak:
Stikkord: Strafferett. Drap, rasistisk motivert
Lovhenvisninger: Straffeloven § 233, 1. og 2. ledd

Saksfremstilling: (kortfattet)
En 21 år gammel tidligere ustraffet mann, på gjerningstiden 19 år og 2 måneder og en 23 år gammel, tidligere straffet mann, på gjerningstiden 21 år og 6 måneder, ble i lagmannsretten dømt til henholdsvis fengsel i 18 år og 17 år for et rasistisk motivert drap mot en ung gutt. De domfelte, med tilknytning til et nynazistisk miljø, bestemte seg for å lete opp og plage mørkhudede under en kjøretur. De hadde begge med kniv. Avdøde ble forfulgt og knivstukket av begge de domfelte. Et stikk gikk inn i hjertet og forårsaket en hurtig død. Generelle uttalelser om lovanvendelse og straffutmåling ved rasistisk motivert drap.